

**Jubilæum Sæculare Ecclesiæ Catholicæ Per Septendecim
Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala**

Per Septendecim Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala ; Ex Annalibus
Ecclesiasticis collectum Pro Xenio Oblatum Academicæ Sodalitati
Dominorum B. Mariæ Virginis Annunciatæ Herbipoli, Anno ...

Herbipoli, 1702

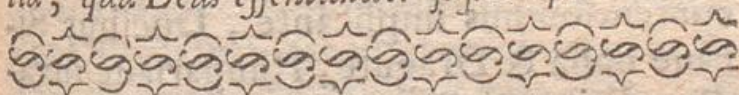
Decas VI. (Ab anno Christi 1550. ad 1560.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64733)

ut doceret, Divinam Jesu Christi naturam esse in
 cruce unà cum humanâ naturâ mortuam. **EST**
 autem alius hic Andreas Musculus à Wolffgan-
 go Musculo Sacramentario, qui circa annum
 1549. etiam impia dogmata sparst.

DE SEMI-OSIANDRIANIS.

Inditum est hoc nomen Pseudo-Theologicæ Tu-
 bingensibus, eo quod pugnent contra Osiandrum
 pro Anti-Osiandrianis, contendentes, homi-
 nem imputatione justum in hac vitâ appellari;
 ex alterâ verò parte pro Osiandro decertant con-
 tra Anti-Osiandrianos, asserentes: necesse esse,
 ut in alterâ vitâ homo justus fiat, eâ ipsâ justiti-
 â, quâ Deus essentialiter justus est.

DECAS VI.

✻ (Ab anno Christi 1550. ad 1560.) ✻

1551. **R**esumptum est hoc anno Triden-
 ti Concilium, sed pauci inter-
 fuere, ob Parmensis belli metum, tum enim
 Octavius videns se imparem Ferdinando
 Gonzagæ in urbem com meatum inferre
 prohibenti, & opem negante Pontifice
 confugit ad Francos, quorum præsidium
 Rex suscepit. Id ut Julius Pontifex im-
 probaret, Francum bello cum Cæsare jun-
 ctis

Etis armis aggredi decrevit, bellum igitur inchoatum potentissimos duos Principes collisit, multis Provinciis hoc incendio correptis. Dictumque est bellum Parmense.

Interea Protestantes in Germania Carolo V. Landgravium Hassiæ libertati restituere recusante quamvis id Electores & Daniæ & Hungariæ Reges flagitarent, factus iniêrunt cum Henrico II. contra Carolum.

Nec otius est Solymanus Christianis Principibus se se bellis mutuis lacerantibus, & Pontifice communi Patre filiorum contentionibus implicante, Ducibus Sine Bassâ & Dragute, Hungariam invadit, diripit Siciliam, tentat Melitam, & occupat Insulam Gozo, omnibus indigenis abductis aut necatis. Quorum malorum causa in Francos quasi incentores à Cæsarianis derivata est.

Cæsus est hoc tempore Georgius Monachus Cardinalis per Sicarios operâ Castadi Ducis Ferdinandi ejus divitiis inhiantis, sed inventæ sunt opinione minores, & qui ea spolia attigerunt, omnes malè periêrunt, quodque dolendum maxime post ejus cædem hæresis in Hungariam & Transylvaniam penetravit, quam hæc-

nus

gitur
cipes
endio
Par.
Caro.
restit.
es &
t, fæ.
Ca.
ianis
anti-
orum
s Si-
nva-
, &
genis
orum
æsa-
Mo-
Ca-
nhi-
ores,
nalè
rimè
riam
æte-
nus

nus industriâ suâ ab his regionibus ar-
cebat.

Henricus II. propter inimicitias cum Pontifice multum impedit Concilium Tridentinum, & ab eodem Helvetos & Rhætos avertit.

✽(1552.)✽ Mauritius Saxonæ Elector bellum infert Imperatori, quod tamen Ferdinandus Caroli frater tantisper componit, per Friderici Saxonis & Landgravii Hassiæ liberationem promissam, & factam simul in Conventu Passaviensi promissionem, quòd nemini imposterum Religionis causâ faciendâ sit molestia.

S. Franciscus Xaverius dum Evangelium Christi in Sinas inferre laborat, in Insula Sanciano sanctissimè moritur.

Siun Patriarcha Nestorianorum Romam venit, & Romano Pontifice agnito pro universali Pastore Nestorianam hæresin abjurat.

Lutheranorum cum Zwinglianis bellum à Joanne Westphalo restauratur, qui librum scripsit, in quo Sacramentariorum opiniones, non minùs confunduntur, quam ipsi dissidentes inter se cribrantur.

✽(1553.)✽ Bellum Protestantium adversus Carolum V. & Ferdinandum magno ardore erumpit. Mauritius enim Saxoniae

niæ

niæ Elector & Albertus Marchio Brandenburgicus cum Guilielmo Landgravii majore natu copias suas conjunxere, & Augustam Vindelicorum quadriduo obsesam occupant, inde versus Ænipontem movent & Ereberga capta magnas curas injiciunt Cæsari Villacum Carinthiæ se recipienti, qui etiam tum Joannem Fredericum Saxonem, quem secum captivum ducebat, libertati suæ restituit; Ænipontem autem Protestantes coeperunt. Alibi etiam Henricus Franciæ Rex Lotharingiam ingressus cum magno exercitu eam totam sibi subjecit, & Principem Carolum novennem in Franciam cum suo Delphino nutriendum misit, pollicitus ei Claudiam filiam suam, totiq̃ue Regioni Nicolaum Valdemontium pueri patrum præfecit. Occupavit quoq̃ue Tullum, Virodunum, & Metas sibi ex fœdere concessas quo minùs autem Argentorato potiretur, effecit civium prudentia, qui rebus omnibus bene instructi & bene animati sui juris esse perrexerunt. Ulteriùs tunc in Germaniam Henricus Rex Galliæ progressus esset, nisi Germani Principes confœderati ultra progredi inhibuissent, suâ jam libertate potiti æquè parum Henrico Galliæ quam Carolo Imperat. addicti, sed suis

tan-

tantum commodis intenti. Pax itaque confecta, & dicta Mauritianax pax, per illam *Interim* abolitum est, concessumque Protestantibus ut arbitrato suo viverent, quam pacem ægrè tulit Henricus, qui se à Principibus Germaniæ deceptum & illud dicebat, mox enim Carolus ad recuperandas Urbes Imperii adjecit animum, & ingenti parato exercitu cum Alberto Brandenburgico Metas XI. Kal: Octobris obsedit centum peditum millibus & duodecim Equitum, fossorum septem millibus majoris tormentis bellicis centum & quatuordecim. Sed hanc urbem ingressus Franciscus Guisus cum manu magna nobilium, sic tutatus est, ut Caroli gloriæ posuerit metas. Ferunt Imperatorem in hac infortunatâ expeditione Germanorum 40. millia perdidisse, relictis in castris multis ægrotantibus & peregrinis, quos omni diligentia Guisus fovit, & sanitati restitutos ad sua remisit in patriam pecuniâ etiam in viaticum suppeditatâ.

Dum Christiani bellis se se atterunt in Germaniâ, Solymanus in Hungariâ multis urbibus captis magnis passibus & viribus progreditur, donec Agria civitas impetum cohibuit & duobus Stephanis Dobone & Nescutio contra viginti quinque

que

que assultus fortissimè propugnata est, & pax inter Ferdinandum & Solymannum inita.

Posthæc Solymannus filium suum Mustapham & filium ejus ex amore Roxolanæ uxoris strangulari jubet, cujus cadavere viso Glangires frater gibbosus, sibi pugionem defixit in pectore funus fratris suo funere cumulaturus.

Servetus novorum Arianorum auctor Genevæ vivus comburitur, cujus tamen sectam Valentinus Gentilis & Georgius Blandrata in Transylvania & Polonia postmodum disseminârunt.

Eduardus Rex Angliæ moritur, anno ætatis 17. cui favore populi & magnatum successit Maria filia Henrici ex Catharina prima legitimâ. Hæc mox fidem Catholicam in regnum restituit, & Titulum Capitis Ecclesiæ Anglicanæ rejecit, ac pro Legato Apostolico Reginaldum Polum accersivit Pulsis-Pseudo ministris hæreticis, quorum supra triginta millia mox exulare jussi sunt.

✱(1554.)✱ Maria Regina Angliæ nubit Philippo Caroli V. filio, & Reginaldus Polus Legatus Apostolicus Regio sanguine, pietate & doctrinâ conspicuus totam Angliam Ecclesiæ reconciliat.

Joan-

Joannes Basilius Moschorum Dux regnum Astracanicum Tartaris eripit, Astracanicenses verò omnes aut sacro baptismo abluti, aut aquis submersi sunt.

A Carolo V. & Henrico II. Franciæ Rege vario exitu pugnatur in Italia & in Belgio, non destitit etiam à motu civili propter nuptias Mariæ cum Philippo initas, Ducibus rebellionis Thoma Viato & Suffoluo, qui mox Londinensi populo à Regina Maria prudente & elegante oratione Sedato, proscripti & capti cum Joanna Pseudo Regina publico supplicio necati sunt cum Octoginta aliis complicibus. Dati quoque in carcerem Elisabetha & Curtænus hujus Conjuratiōnis postulati, hic emissus abiit in Italiam, illa in carcere Mariæ mortem & regnum expectavit.

✽(1555.)✽ Julius III. Pontifex obit, eique substituitur Marcellus Cervinus II. Politianus vir laudatissimis moribus, sed intra 22. dies elatus est & tenui pompâ sed lacrymis Romanorum & dolore omnium bonorum sepultus. Huic successit Joannes Petrus Caraffa Neapolitanus pene Octuogenarius, dictusque est Paulus IV. qui mox fœdus cum Henrico II. iniit, pro Regno Neapolitano occupando, erat enim animo satis averso Paulus & tota Caraffianorum familia à Carolo V. In

In Anglia ferò in hæreticos animad-
versum est, quando etiam Thomas Cranme-
rus Pseudo-Archi-Episcopus Cantuariensis,
cum convictus Palinodiam recinisset, im-
pœnitens, & multa in Ecclesiam deblate-
rans vivus combustus est. In ejus locum
suffectus est Reginaldus Polus hoc hono-
re dignissimus.

Carolus V. mortuâ Joanna parente suâ
in manibus Francisci Borgiæ olim Gandiæ
Ducis, tum Societatis Jesu Sacerdotis 8.
Kal: Novembris Bruxellis abdicat se se sta-
tibus suis filio suo Philippo traditis, re-
petiturus Hispaniam & privatam vitam ibi
traducturus, reservavit sibi duntaxat cen-
tum millium aureorum annuos redditus,
Ferdinando admonito, ut provideret Im-
perio. Anno proximo in Hispaniam navi-
gans in Monasterium S. Justi fratrum Hie-
ronymitanorum in finibus Castellæ seces-
sit, ibique reliquum vitæ tempus transe-
git Deo, sibi que vacans, contempto quàm
gesto Imperio mirabilior.

In Germania Petrus Canisius Societatis
Jesu tot tamque diversis hæreticorum
Catechismis, opponit Catechismum
Catholicæ religionis, qui non solum
tum multis in Germania profuit, sed
etiam deinceps sparsus per Orbem uni-

ver-

versum propositus est, tanquam purissimam doctrinam Christianitatis complectens.

Andreas Oviedus Patriarcha Æthiopiæ à Pontifice designatur, in qua impigrè usque ad obitum laboravit, in vita & post mortem miraculis clarus, & eo redactus inopiæ in sua dignitate & Apostolatu, ut bubulcum agere & terram aratro profcindere cogeretur, merito nascentis Ecclesiæ præsulibus sædnumerandus.

Brasilia hoc anno detegitur per Nicolaum Durandum cognomento Villagnonium Equitem Melitensem.

Thomas de Villa nova Archi-Episcopus multis pauperum lacrymis in cœlum è vivis migrat.

✱(1556.)✱ Inducias quinquennales Philippus & Henricus curaverunt, sed has dissidia Columnarum & Pontificis contraxerunt, cum huic Henricus, & illis Albanus opera tulisset: Missus est igitur in Italiam cum validis copiis Franciscus Guisus, & varia commissa sunt certamina, inter duas partes cunctantibus Venetis, & quò fortuna vergeret circumspicientibus.

Turcæ hoc anno duas clades accipiunt, unam ad Oranum Africæ, unde repulsi sunt, & alteram ad Zigetum in Hungaria unde

unde

unde rejecti sunt, sed felicius in Transylvania opitulati sunt Isabellæ, & omnes Ferdinandi copias expulerunt, plus tamen damni ipsis incolis, quam Cæsariano militi inferentes.

S. IGNATIUS Societatis JESU Fuudator anno ætatis 63. cum per universum orbem filios suos in collegia centum, & Provincias duodecim distribuisset, migrat ad Domini gloriam, quam in terris magno conatu propagare intendebat.

✽(1557.)✽ Obiit hoc anno Joannes III. Lusitanix Rex, omnibus quidem virtutibus, sed vel maximè pietate & zelo Catholicæ fidei inter barbaras gentes propagandæ excellens; eidem successit Sebastianus ex filio Joanne prius defuncto nepos posthumus, tunc trimulus, sub tutela aviæ Catharinæ piissimæ fæminæ.

Fame Germaniam affligente, Rex Catholicus Philippus aluit 30. millia pauperum.

Franciscus Dux Guisus ducto in regnum Neapolitanum exercitu, multa loca occupat, feliciorum successum Duce Albano impediente. Obsidente vero Sanguintinum in Veromondanis Philippo Hispaniarum Rege Galli subsidio accurrentes, ingenti clade afficiuntur, die 10. Augusti capto

capto etiam cum multis aliis Mommoran-
tio Comestabili.

✱(1558.)✱ Maria Scotiæ Regina &
hæres nubit Delphino, Maria autem An-
gliæ Regina ex hydrope moritur anno
ætatis 44. post cuius mortem statim Ma-
ria Scotiæ se quoque Angliæ Reginam di-
xit, & iubente focero usurpavit insignia
regni, ab Anglis autem electa est Elisabe-
tha filia Henrici VIII. ex Anna Bolena
mulier ingeniosa & solers, & hæresim tan-
tum professa ne natales ejus Ecclesia dam-
naret, verè nullius religionis, sed de reg-
no tantum sollicita: unicuique initio sui
regni liberam religionem reliquit. Audita
Mariæ mortè sedecim horis post Regi-
naldus Polus ex quartanâ feбри decumbens
diem quoque obiit.

Guisus acerrimâ tormentorum verbera-
tione intra septem dies Calisium ad dedi-
tionem cogit, quod jam ab annis ducen-
tis & decem Anglicum jugum sustinebat.
Sic Anglis erepta est Franciæ clavis, quam
è zonâ Regis sui pendere jactabant. Eâ-
dem victoriâ aliæ quoque urbes occupatæ
& Anglis ereptæ, quæ in Franciâ sitæ
erant, ut jam non invenirent Angli ampli-
us, ubi pedem in Francia figere possent.

Selimo & Bajazethe de Imperio certan-
tibus

G

tibus

tibus vivo adhuc patre, victus Bajazethæ ad Techmanem Persarum Regem confugit, sed Solymano instante, ibidem cum filiis suffocatur.

Francofurti Ferdinandus à Principibus pro vero & legitimo Imperatore agnoscitur, quanquam id Pontifex improbaret, & ut Imperio renunciaret, quamdiu vixit, expeteret.

Mortuus est hoc anno XI. Kal. Octobr. Carolus V. cum vixisset annis sexaginta duobus, & mensibus 7. Cujus mortem cometes insignis sub comâ Berenices prænunciâsse putabatur. Vir magnæ prudentiæ, futurus totius Europæ Dominus, nisi Franciæ Reges impedivissent, à quibus multum damni accepit, & sæpe plus reposuit. Mortuus est pientissimè, qualis etiam inter tot regnorum negotia, inter curas & bella, vixisse visus est; Si paucas quasdam labe nomini ejus adhærentes excipere vel Benevole, uti aliquæ possunt, excusare libuerit. Filium unum reliquit legitimum Philippum, & filias duas Mariam Maximiliani, & Joannam Principis Lusitani conjugem: ante conjugium Margaritham Octavii Parmensis uxorem, & in viduitate ex Ratisbonensi sceminâ Joannem Austrium, bellicosum Ducem suscepit.

suscepit. Quas noxas contractas inter tam
obvias labendi occasiones plurimum post-
modum in monasterio erubuit, in quo re-
tentis solum duodecim domesticis, & uno
equulo, quo interdum animi gratia ad vi-
cinas sylvas ferebatur, ita pie vixit, ut ni-
hil agere videretur, quam ad mortem pi-
etissimè obeundam se præparare, conti-
nuis precibus expugnare cœlum, frequen-
ter mundare animam, cibo cœlesti refice-
re, & vivere frugalissimè, ut ex centum
millibus ducatorum (qui annuus ejus cen-
sus erant) vix quatuor millia infumeret,
parte reliquâ in usus pauperum distributâ,
quin & flagris senile corpus cædere, ut
erubesceret ad noxas juventutis: extat
adhuc flagellum respersum sanguine Ca-
roli, quod filius ejus Philippus morti pro-
ximus tradidit Philippo III. filio avitæ vir-
tutis commendatione. Tandem etiam vi-
tæ impatiens ipse, mortem quasi provo-
cans, jussit sibi adhuc vivo celebrari exe-
quias funebres, quibus ipse tenerrimo
sensu mortalitatis interesset; nec videba-
tur vanè vocata mors, venit enim mox al-
terno ab exequiis die, immisâ feбри, quâ,
Sacramentis omnibus expiatus & instru-
ctus, inter illa verba: *In manus tuas, Do-
mine, commendo spiritum meum*, placidissi-
mè animam Creatori suo reddidit.

G 2.

Hoc

Hoc anno Herbipoli à quindecim Equitibus cæsus est Melchior Zobell, Episcopus Herbipolitanus, jussu Grumbachii qui demùm detectus, & post aliquot annos captus, ipse sui miserandus tortor extitit, sibiq̄, custodibus sopitis, laqueo gulam infregit.

HÆRESIS VERGERII.

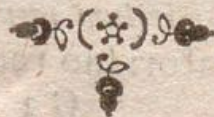
*C*irca annum 1558. hic Catholicis in Polonia molestus fuit, fuitq̄, insignis Lutheri ac Brentii fautor, & singulari in Sedem Apostolicam odio flagrant.

DE NICOLAO AMBSDORPHIO.

*F*uit ex numero rigidorum Confessionistarum, qui bona opera salutis hominis perniciosam esse, arbitrantur; fuit aded in hoc errore pervicax, ut librum de eo scripserit, cui titulus, Propositio vera, quod bona opera perniciosam sint ad salutem.

DE MAJORISTIS, DUCE GEORGIO MAJORE.

*M*ajoriste sive Majorani cohortem unam componunt Mollium Confessionistarum, docentes contra Ambsdorphanos, bona opera esse ad salutem necessaria etiam infantibus, adeo ut eorum sententiam nemo unquam salvus fuerit, aut justificari possit absq̄, bonis operibus antecedentibus

DE

DE ANTINOMIS.

Ramus hic est Lutheranismi, & hoc nomine ideo appellati sunt, quod ad extollendum Evangelium legem usque adeo deprimant, ut inutilem predicent, & neque ante justificationem, neque post, modo ullo necessariam, contendantque, homines Evangelicos minime obstrictos teneri ad exequenda Legis Divinae bona opera, sic à Lutthero & Lutheri discipulo Joanne Agricola edocti.

DE MANSFELDENSIBUS.

Alius est hic Lutheranismi ramus, nomen hoc inde sortitus, quod juniorum Comitum de Mansfeld confessionem sequatur, qua sectae alias Lutheranorum complures rejecerunt, videlicet Adiaphoristarum liberum arbitrium, & bona opera defendentium Osiandrianorum, Stargarianorum, & alias nonnullas.

✱(1559.)✱ Elisabetha Angliae Regina declarata favere incipit in Catholicos, & novam religionis formam inducit, ut se Ecclesiae Anglicanae Caput ostende et.

Pax inter Philippum Hispaniae, & Henricum II. Galliae Reges in Agro Cameracensi toti Orbi gratissima concluditur.

Paulus IV. Pontifex in nepotes suos severe animadvertit, submovendo eos à praecipuis, quae gerebant, officiis, & omnes relegando.

Parisiis, dum celebrantur nuptiæ Elisabethæ filiaë Henrici II. cum Philippo II. Hispaniæ Rege, Rex Henricus in ludicio hasti-ludio hastæ contractæ frusto per occiput ad sinciput penetrante à Mongomerico Lorgii filio vulneratur, & relatus in palatium, moritur, magno luctu Catholicorum, & gaudio hæreticorum. Successit patri Franciscus II. primogenitus, annum agens 18. qui mox uxorem Mariam Scotiæ, Hybernæ, & Angliæ Reginam (Elisabethâ indignante) renunciari curat. In Galliâ Calvinianæ sectæ sermō quidē, sed sermō obviam itur. Philippus autem Hispaniæ Rex, Gallorum exemplo doctus, initiis statim ejusmodi hominum infantiæ providet, & severè animadvertere jubet adversus hæreticos in Hispaniam sese insinuantes.

Moritur Paulus IV. Pontifex, & Joannes Angelus Medicenus subrogatur, dictus Pius IV.

✱(1560.)✱ Nepotes Pauli IV. Pontificis, quos ipse Paulus urbe ejecerat, Pius IV. Pontifex carceribus mancipari jubet, qui & anno sequenti de criminibus convicti supplicio affecti sunt, & Carolus quidem Cardinalis Majestatis læsæ reus strangulatus est: Joannes ejus frater cum
Comi.

Comite Allifano uxoris fratre capite ple-
xi, & capita illorum mox in Ælio ponte
ad terrorem exposita; Alphonsus mitioris
vir ingenii mitius etiam habitus, grandi
ære & Cameræ Præfecturâ ademptâ mul-
ctatus vitam obtinuit. Ita Pius IV. Pauli
IV. inchoatam duntaxat in nepotes auste-
ritatem absolvit, & legitimam illam fuisse
demonstravit. Tum autem idem Pius IV.
sororum suarum filios ad se evocatos eve-
xit & ditavit omnes, in quibus si peccavit,
ex uno tamen obtinuit veniam, Carolo
scilicet Borromæo Mediolanensi, sororis
Margarithæ filio, quem annos natum vi-
ginti & unum Cardinalem creavit, & po-
stea Archi-Episcopum Mediolanensem:
qui ita vixit, ut Purpuram & Infulas præ-
stantissimis virtutibus illustraret.

Hæretici in Gallia contra Regem & Gui-
sios, auctoribus (ut creditum est) Calvi-
no & Bezâ conspirant, sed conjuratione
detectâ, plurimi ex complicitibus jugulan-
tur, capite mulctantur, suspenduntur.

In Scotiâ etiam Galli rem Catholicam
fortiter tuentur contra sectarios rebellan-
tes favore Anglorum.

Rex Mauritanix in urbe Fessâ cum plu-
rimis baptizatur.

Franciscus II. Rex Gallix apostemate ad

